

Č. 12.753.

Zaměstnanci veřejní: I. Ani na základě usnesení min. rady z 4. června 1920 není státní úředník povinen, aby při služebních cestách použil vlaků, do nichž nejsou zařaděny vozy aspoň II. třídy. — II. * Za účinnosti plat. zákona č. 103/1926 Sb. řídí se výše příjezdného ve smyslu usnesení min. rady z 4. června 1920 o prozatímní úpravě cestovních požitků státních zaměstnanců (bod II. odst. 6) podle skupin míst směrdatných pro stanovení činovného ve smyslu předpisů plat. zákona a nikoli podle dřívějších tříd místního přídatku.

(Nález z 30. ledna 1937 č. 15.637/36.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 9868/32.

Věc: Jiří I. v Užhorodě proti rozh. min. fin. z 6. dubna 1934 č. 40.857/34-VII/20 a z 12. dubna 1934 č. 44.069/34-VII/20 a č. 44.070/34-VII/20 o cestovních výlohách.

Výrok: Naříkaná rozhodnutí č. 40.857/34 v bodě 1, č. 44.069/34 v bodech 1 a 3 a č. 44.070/34 v bodech 2, 4 a 5 se zrušují pro nezákonnost.

Důvody: Nař. rozhodnutími nebylo vyhověno odvoláním st-lovým podaným do úpravy cestovních deníků st-lových za měsíc srpen, září, říjen a listopad 1933.

O stížnosti uvažoval nss takto: —

Nař. rozhodnutí týkají se několika právních otázek, bylo proto o každé z otázek těch jednati samostatně.

I. Ve svých odvoláních namítal st-I mimo jiné, že mu nebylo uznáno jízdné II. třídou osobního vlaku z Čopu do Užhorodu, dále při služebních cestách 17., 19., 20., 21. a 24. října 1933 a konečně 15. a 17. listopadu 1933, ač prý má nárok na jízdné II. třídy osobního vlaku, i když této třídy vůbec nepoužil. Žal. úřad neuznal tento st-lem uplatněný nárok v podstatě z těchto důvodů: Podle výnosu býv. min. fin. z 10. března 1849 č. 158 ř. z. náleží při služebních cestách, které mohou býti zcela nebo z části vykonány železnicí, za úseky, na nichž možno železnice použiti, na místě jízdného poštou, jen náhrada skutečných výloh použitím železnice vzniklých, a to pro úředníky až včetně VII. hodn. tř. jízdné I. třídou, pro ostatní úředníky pak II. třídou. Toto ustanovení vyloženo bylo výnosem min. fin. z 18. října 1923 č. j. 110.692/10.344/23-VII/20 tak, že nemá-li vlak, jehož bylo dle platných předpisů při služební cestě použiti, vozů kompetentní třídy, smí náhrada jízdného býti přiznána jen dle třídy nižší, která byla do vlaku skutečně zařaděna. Protože pak použité vlaky, přijíždějící do Užhorodu v 18 hod. 57 min., resp. 22 hod. 18 min., mají na trati Čop-Užhorod a Berehovo-Iršava a zpět zařaděny jen oddíly III. třídy, byla za tyto úseky přiznána jen náhrada jízdného III. třídy. V rozhodnutí č. 44.070/34-VII/20 dovolal se žal. úřad též odst. 2 odd. II. usnesení min. rady z 4. června 1920.

Stížnost proti tomu namítá, že st-I jako vrch. fin. komisař má nárok na odškodné buďto ve formě »kilometrového« nebo ve formě paušálu

rovnajícího se jízděmu II. třídy osobního vlaku podle toho, které je nižší, a že odepření nároku na toto nižší odškodné (kilometrové nebo jízdě II. třídy vlaku) a likvidování jiného odškodného je nezákonné, ježto postup takový nemá oporu v dosud platných zákonných a quasi zákonných normách (t. j. ve vynesení býv. ministerstva financí z 1. března 1849 č. 158 ř. z., v § 5 zákona z 18. června 1873 č. 115 ř. z. a ve výnosu min. fin. z 16. června 1887 č. 80 ř. z.), při čemž na nezákonnosti tohoto výroku nemění nic okolnost, že popřevratová vynesení min. fin. a usnesení vlády z 4. června 1920 obsahují odchylná ustanovení, ježto tyto interní a ve Sbírce zákonů neuveřejněné normy jsou neplatné, pokud jsou v rozporu s cit. předpřevratovými normami. Na tomto nároku nemění po názoru stížnosti dále nic ani okolnost, že st-li vlaku, resp. II. třídy vlakové vůbec nepoužil, ani okolnost, že na př. jízdě autobusem je nižší než jízdě II. třídy vlaku, ježto paušál se v každém případě rovná II. třídě vlaku a státního zaměstnance nelze nutiti, aby použil levnějšího hromadného dopravního prostředku, který nemá aspoň dvě třídy vozové.

Nss musil této námitce dáti za pravdu. Již ve svém nálezu Boh. A 9868/32 dovedil nss, že státním úředníkům nelze ukládati za povinnost, aby při služebních cestách po železnici, parní tramvaji nebo elektrickou drahou použili vlaků, ve kterých jezdí jen vozy jedné třídy vozové, a že ani na základě usnesení min. rady z 4. června 1920 nejsou povinni při služebních cestách použití autobusu, který nemá zvláštních oddělení roztříděných podle jakosti. Na právních názorech v cit. nálezu vyslovených trvá nss i v dnešním případě a odkazuje podle § 44 jedn. řádu na cit. nález. Argumentace nálezu toho týkala se ovšem povinnosti použití autobusu při služebních cestách, argumentace ta dopadá však i na použití vlaků, do nichž nejsou zařazeny vozy aspoň II. třídy. Na tom nemůže nic změnit ani výnos min. fin. z 18. října 1923 č. 110.692/10.344/23-VII/20, jehož se dovolal žal. úřad, ježto výnos ten nemůže nic měnit na platných právních normách v cit. nálezu nss uvedených. Pak ovšem žal. úřad, přiznav st-li místo účtovaného jízdě II. třídy vlakové pouze jízdě III. třídy, neměl pro svůj postup oporu v platných právních normách a musila proto nař. rozhodnutí v této části býti zrušena podle § 7 zákona o ss.

II. Stejně má se věc, pokud žal. úřad v nař. rozhodnutí z 12. dubna 1934 č. 44.070/34-VII/20 za cestu do Seredného (26. listopadu 1933) přiznal místo účtovaného jízdě vlakem, jízdě autobusem. Úvahy, které byly uvedeny v odstavcích předchozích, platí i pro tento případ, a neměl tedy žal. úřad ani v tomto výroku podklad v platné právní normě. Tím ztrácí půdu i výrok žal. úřadu obsažený v témže rozhodnutí, podle něhož žal. úřad nepřiznal st-li příjezdě k autobusu v Seredném s tím odůvodněním, že není předpisu, který by státnímu úředníkovi dával nárok na odškodné ke stanovišti (od stanoviště) autobusu. Neboť, jak je ze spisu viděti, jde o služební cestu do Seredného 26. listopadu 1933, a nemohl-li žal. úřad uložit st-li za povinnost, aby autobusu použil, pak nemohl rozhodovati ani o příjezdě k tomuto autobusu. Musilo

tedy zmíněné nař. rozhodnutí býti i v tomto bodě zrušeno pro nezákonnost.

III. Nař. rozhodnutím z 12. dubna 1934 č. 44.069/34-VII/20 nebylo st-li přiznáno příjezdné a odjezdné v Mukačevě částkou 15 Kč, nýbrž jen částkou 10 Kč, a to s odůvodněním, že podle ustanovení bodu II. odst. 6 usnesení vlády ze 4. června 1920 o úpravě cestovních požitků státních zaměstnanců se odškodné za jízdu k nádraží a od nádraží řídí podle zařazení do tříd místních přídavků a předpis tento platí doposud, neboť podle § 152 odst. 3 plat. zákona nastoupila ustanovení o činném na místě dosavadních předpisů o místním přídávku jen potud, pokud se z tohoto zákona nepodává jinak. Tímto zvláštním předpisem je pak ustanovení § 206 plat. zákona, jímž dosavadní předpisy o náhradách služebních výloh — tedy i výše uvedené usnesení min. rady o odškodném za jízdu k nádraží a od nádraží — byly až do provedení § 147 cit. zákona ponechány nezměněné v platnosti.

Proti tomu namítá stížnost, že výnosem min. financí č. 75.431/31-VII/20 bylo město Mukačevo zařazeno do skupiny míst činného B a že názor žal. úřadu je mylný, ježto §§ 206 a 152 odst. 3 plat. zákona zachovávají jediné staré sazby odjezdného a příjezdného, nikoli však třídy místních přídavků, které byly platně nahrazeny skupinami činného podle ustanovení § 12 a § 140 odst. 1 plat. zákona. O této námitce uvážil nss:

Předpis § 152 odst. 3 plat. zákona stanoví, že pokud dosavadní předpisy vycházejí ve svých ustanoveních z místního nebo činného přídávku a z tohoto zákona se jinak nepodává, platí ustanovení ta pro činné. Je sice pravda, že podle § 206 plat. zákona, pokud nebude vydáno vlád. nař. podle § 147 plat. zákona, zůstávají v platnosti dosavadní předpisy o předmětech, jež mají býti upraveny těmito nařízeními, a že tedy zůstaly v platnosti i dosavadní předpisy o náhradě cestovních výloh, leč z toho ještě neplyne, že by předpis § 206 plat. zákona byl takovým předpisem, z něhož by se podávalo něco jiného, než co stanoví předpis § 152 odst. 3 plat. zákona. Stanoví-li tento předpis, že pokud dosavadní předpisy vycházejí z místního nebo činného přídávku, platí ustanovení ta pro činné, pokud se z tohoto zákona jinak nepodává, má ustanovení to ten smysl, že dosavadní předpisy o místním přídávku platí zásadně pro činné a že z této zásady platí výjimky jen potud, pokud se z plat. zákona podává něco jiného. Byl-li však místní, resp. činný přídavek plat. zákonem vůbec odstraněn a nahrazen novým druhem služebního příjmu (t. j. činným), nelze nalézt důvodu, proč by byl zákonodárce chtěl místní přídavek jako specifický druh služebního platu sám o sobě ponechat v některých relacích dále v platnosti, takže ustanovení § 152 odst. 3 může míti na mysli jen taková jinaká ustanovení plat. zákona, kterými se dosavadní ustanovení o místním přídávku ruší nebo mění (na př. § 139 odst. 3, § 154 vzhledem k čl. II. § 5 odst. 1 zákona č. 541/1919 Sb.). Je tedy nař. rozhodnutí z 12. dubna 1934 č. 44.069/34-VII/20 i v tomto bodě nezákonné. — — —